

V předložené bakalářské práci je hlavní pozornost věnovaná autobiografickému komiksu ve spojení s vyjádřením traumatu a možností jeho zobrazení. Pavel Bušta se věnuje reflexi traumatu v jednom konkrétním díle, totiž v komiksu *Maus*, který se k takové analýze přímo nabízí. Této knize se věnuje pozornost dlouhodobě a je diskutována z mnoha úhlů pohledu, proto oceňuji snahu autora k této diskuzi přispět a také jeho rozhodnutí zpracovat téma, které považuji u *Mause* za klíčové.

Práce má ovšem několik problémových momentů, z nichž nyní zmíním ty zásadní.

Autor ve své práci čerpá z české i anglické literatury, která se k tématu váže, avšak v samotné analýze se uchyluje k těm nejzákladnějším zdrojům, především v druhé kapitole „Komiks“. Teze Scotta McClouda, jehož práci *Jak rozumět komiksu* Bušta paradoxně popisuje jako „spíše popularizačního rázu“ (str. 8) dostávají v práci asi nejvíce prostoru (narozdíl od *Stavby komiksu* Thierryho Groehstena, jež je dle Bušty „navýsost odborná“ (str. 8)). McCloud tvoří hlavní zdroj pro popis vývoje komiksu (str. 9), definování komiksu (str. 10) nebo k vysvětlení pojmu ikon (str. 11). Alespoň v případě ikonu by bylo však vhodnější opřít se o jinou, odbornější, literaturu. Není také jasné, proč autor zmiňuje knihu *Dějiny československého komiksu*, která se pole jeho zkoumání netýká, naopak práci *V panelech a bublinách* cituje několikrát, ale v úvodu ji nezmiňuje. Nutno dodat, že právě tato kniha je velmi propracovaná a nabízí argumentačně vyváženější teze, než sborník *Studia komiksu: možnosti a perspektivy*, který Bušta také využívá (především str. 32). V případě, že autor chtěl uvést situaci v oblasti české teorie komiksu, je tento postup poněkud zmatený. Bez jakéhokoli úvodu Bušta například také zmiňuje (vcelku důležitý) „Eisnerův pojem ‚sekvenční umění‘“ (str. 10), ale jen s odkazem na McClouda. Podobně „zbytečná“ je narážka na způsob analýzy Umberta Eca (str. 32), která by dávala smysl, pokud by autor uvedl konkrétní cíle analýzy (str. 33), které Eco dle něj nenabízí.

Bušta v několika případech používá terminologii bez kontextu a vysvětlení, například u „kódu komiksu“ (str. 10) nebo pojmu „Bilderverbot“ (str. 37). V tomto ohledu je také nutné zmínit nejistotu v oblasti metodologie. Klíč pro výběr autorů není vysvětlen, texty nespojuje nic jiného, než téma komiksu a traumatu. Je škoda, že Bušta nevěnoval žádný prostor současným vizuálním teoriím, které by mu mohly pomoci k popisu specifických mechanismů v komiksu. V práci totiž chybí obsáhlejší vysvětlení, v čem je komiks tak

jedinečný pro zpracování autobiografického příběhu. Bušta se věnuje vizualitě nebo selektivní povaze komiksu, ale bez toho, aby zmíněné charakteristiky konkrétně pojmenoval a poté popsal na příkladech, které využívá (a velmi zajímavě analyzuje).

Autor si také neklade žádnou otázku, se kterou by k dané problematice přistupoval, tudíž závěrečné shrnutí absentuje i v práci jako celku. Co vlastně analyzované pasáže dokazují? Jak může sloužit komiks jako nástroj k odhalení autorských mechanismů? Jak autobiografický žánr komiksu pracuje s emocemi postav?

V kapitole „Komiks“ je lehce matoucí struktura jednotlivých oddílů, především v části spojené s historií komiku. Ta je nejprve popsána velmi stručně na základě McClouda (str. 10-11) a částečně dovyprávěna v oddíle věnujícím se autobiografickému žánru (str. 14-16), kde je tento typ komiksu popsán jako součást undergroundového hnutí. Tento závěr je bezesporu správný, nicméně velmi stroze konstatovaný.

Čtvrtá kapitola je jistě nejpřínosnější. Autor obsáhle popisuje nejen narativní stránku komiksu, ale také psychologické aspekty díla. K tomu využívá především knihu *MetaMaus*, kde Art Spiegelman uvádí postupy při tvorbě *Mause*, materiály, ze kterých vycházel a další podrobnosti. Většina závěrů, ke kterým Bušta dochází, je ale pouze rozšířením toho, co Spiegelman sám píše ve zmíněné knize. Podobně jako ve třetí kapitole, „Trauma“, je evidentní, že autor má vhlad do zmíněné problematiky, který je pro bakalářskou práci dostačující. Jako rozporuplný ale vnímám fakt, že autor v obou kapitolách spíše recykluje teze, než aby přišel s vlastní teorií a vlastními závěry.

Práce dokazuje autorovu schopnost zpracovat odbornou literaturu, dobře jí porozumět, stejně tak i schopnost analyzovat předložený materiál. Zároveň je ale text teoreticky neukotvený a postrádá hypotézu, která by jej zastřešovala. Nicméně práce je poměrně obsáhlá a interpretačně přesvědčivá. Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako velmi dobrou.